

Posudek bakalářské práce

Název práce: Dokument jako nástroj kritického pohledu na společenské dění - dokumentární forma autorských filmů Víta Klusáka a Filipa Remundy ze seriálového cyklu České televize „Český žurnál“

Student/ka: Eva Lammelová

Obor: TDDU

Vedoucí práce (vyplňuje pouze vedoucí práce): Jakub Korda

Oponent/ka (vyplňuje pouze oponent/ka):

Hodnocení

| Hodnotící kritéria                                           | podíl na známce | hodnocení |
|--------------------------------------------------------------|-----------------|-----------|
| Práce naplňuje zadání                                        | 5%              | 1,7       |
| Stanovení a formulace cíle práce                             | 5%              | 2,3       |
| Kritika pramenů a literatury                                 | 10%             | 2,7       |
| Stanovení metodologie a její adekvátnost                     | 10%             | 2         |
| Strukturace analytické části, její soudržnost, naplnění cíle | 25%             | 2,3       |
| Dosažené výsledky práce, naplnění cíle práce                 | 25%             | 2,3       |
| Naplnění citační etiky, bibliografie (pozn. aparát, prameny) | 10%             | 2,3       |
| Jazyková úroveň (gramatika, stylistika, ediční pravidla)     | 10%             | 2,3       |
| Průběžné hodnocení před obhajobou:*                          |                 | 2,3       |

\*Hodnocení "nedostatečně" u jakékoli z kategorií je důvodem pro nedoporučení práce k obhajobě.

Práce byla dostatečně konzultována: NE  
Práce byla zkontrolována v programu Theses.cz s výsledkem (uved'te v písemném hodnocení – vyplňuje pouze vedoucí práce)  
Práci doporučuji k obhajobě: **ANO**

Otázka pro obhajobu:

V práci užíváte termíny dokumentární film a faktické formy. Jsou tyto termíny pro vás analogické, nebo o nich v souvislosti s kontextem televize uvažujete jinak? Jak byste se za jejich přispění a s odkazem na televizní diskurz případně postavila k mé připomínce o diskutabilitě teze o „přirozeném diváckém modu jako fikčním“?

Písemné hodnocení (především vysvětlení důvodů pro snížení hodnocení):

Autorka si jako výchozí teoretický koncept pro svou diplomovou práci volí systém modů reprezentace reality formulovaný Billem Nicholsem. Ten je jistě uplatnitelný a je stále jedním z klíčových nástrojů pro uvažování o dokumentární formě. Vzhledem k tomu, že je ale současně

rozvíjený a revidovaný dalšími autory a autorkami, věnujícími se teorii dokumentární formy (Corner, Butler ad.), bylo možné některé další kompatibilní texty a termíny do analytického rámce zakomponovat. Podle mého názoru by to mohlo přispět k dalším možným analytickým úkonům. Otázkou také je, nakolik Nicholsova teorie zohledňuje oblast televizního dokumentu, který vykazuje určitá specifika oproti tradici kinematografie. Sama autorka tak někdy naráží při představování svého konceptu na terminologické pasti, kdy například hovoří o „divácích odcházejících z kina“, což není až tak nosné pro úvahy o televizních dokumentárních cyklech. Zajímavé by tedy v tomto smyslu bylo například v teoretické části věnované roli diváka uvažovat právě o možných rozdílech mezi kontextem kinematografického a televizního dokumentu a jejich odlišností (kterými se např. zabývá v jednom ze svých textů John Corner), případně zvážit, jaký význam má pro interpretaci povaha cyklu (jakkoli je serializační mechanismus v tomto případě velmi volný), jak uchopit aspekt „prezentéra/reportéra“, který je spíše „televizním“ dokumentárním prvkem, způsoby adresování diváka atd. Nicméně je třeba uznat, že volba Nicholsova konceptu je legitimní, je to nakonec stále velmi autoritativní nástroj na poli analýzy dokumentu. Autorka na několika místech své práce na určité limity této volby sama upozorňuje, takže o metodologii své práce, jejích možnostech a limitech evidentně dokáže uvažovat. Co se týká teoretické části práce, tak výtky by se týkaly ještě zejména ne zcela jasné funkce výše zmíněné části o roli diváka, která v analytické části není nijak zvlášť zužitkovaná pro argumentaci o vybraném předmětu práce. Spíše neuspořádaně pak působí i představení literatury.

Práce je psaná srozumitelně a čtivě, i když někdy autorka sklouzává k opakování některých tezí (např. str. 13), některé překlady a formulační nedůslednosti pak činí izolované výroky nesrozumitelnými (např. str. 17 - „z úhlu mediální respektive mediální události“, str. 32 - zmínka o regulaci ad.). Pozitivní je, že autorka své teze v analytické části podkládá přesnými příklady ze samotných filmů, místy jsou ale formulované závěry trochu neurčité a někdy ne až tak pečlivě argumentované, což platí i pro užití některých citací (např. výrok, že divák přirozeně setrvává v modu fikcionalizace, je poměrně diskutabilní, obzvlášť uvažujeme-li o televizním médiu, takže citace jedné studie, navíc studentské práce z časopisu 25fps, bych v tomto ohledu nepovažoval za dostatečné vypořádání se s „problémem“; str. 34).

Připomínky bych měl k některým překladům citovaných pasáží anglicky psaných zdrojů, které jsou trochu překladatelsky neobratné (např. str. 26). Někdy autorka určité teze připisuje editorům antologie textů, nikoli primárnímu autorovi (str. 31 - Corner a Rosenthal namísto Winstona), nestandardní je samozřejmě část „internetové zdroje“ v přehledu pramenů a literatury. Co se týká práce se zdroji, tak jsem si ještě často kladl otázku, nakolik kriticky autorka přistupuje k výroky samotných filmařů, které jsou vždy „podezřelé“. V rámci celé práce to byla spíše perspektiva samotných tvůrců, která Evě Lammelové pomáhá rozvíjet další interpretace, což má svá rizika.

Přes výše uvedené odstavce, které vysvětlují důvody ke snížení hodnocení vybraných kategorií, nelze práci upřít schopnost přicházet se zajímavými postřehy o současném českém dokumentu, což je spíše „podteoretizovaná“ oblast. Autorce se podařilo zformulovat specifika tvůrčího přístupu dvojice Klusák - Remunda, včetně takových aspektů jako proměna role tvůrců v různých filmech celého cyklu, kterou lze systémově chápat jako vázanou na téma a další aspekty televizní formy. V tomto ohledu nakonec naplnila stanovený cíl popsat užití dokumentárního filmu coby „prosociálního nástroje“ v případě této autorské dvojice. Byť je práce ve svém základě trochu esejistická, je zajímavým příspěvkem v oblasti analýzy současného českého dokumentu.

Práci doporučuji k obhajobě, přičemž při kontrole v systému Theses.cz nebyla nalezena žádná významná shoda s necitovanými zdroji.

Datum: 4.1.2015

Jméno a podpis: Jakub Korda